

Številka: Up-560/15-10

Datum: 27. 5. 2019

SKLEP

Senat je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Tomislav Bartelj, Ljubljana, ki ga zastopa Odvetniška družba Fašun, Melihen, Milač, Strojan, o. p., d. o. o., Ljubljana, na seji 27. maja 2019

sklenil:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 998/2015 z dne 15. 5. 2015 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 0872 Ig 76/2009 z dne 8. 1. 2015 se ne sprejme.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo pritožnikov ugovor zoper sklep o nadaljevanju izvršbe zoper njega kot družbenika izbrisane družbe. Pojasnilo je, zakaj v obravnavanem primeru pride v poštev 442. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 26/11 – v nadaljevanju ZFPPIPP) o odgovornosti aktivnih družbenikov za obveznosti izbrisane družbe. Ugotovilo je, da je bil pritožnik glede na osmi odstavek 442. člena ZFPPIPP aktivni družbenik izbrisane družbe, saj naj bi bil imetnik 33,33-odstotnega poslovnega deleža v tej družbi. Pritožnik naj namreč ne bi niti zatrjeval niti dokazal pravno relevantnih trditev. Sicer pa naj bi imel možnost sprejetja ustreznih ukrepov za finančno prestrukturiranje ali začetek stečaja, vendar naj za to ne bi izkazal zadostne skrbnosti. Kot lastnik poslovnega deleža naj bi imel več možnosti ukrepanja tudi po korporacijskem pravu, pa naj tega ne bi izkoristil. Glede na tretji odstavek 481. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 82/13, 55/15 in 15/17 – v nadaljevanju ZGD-1) naj bi morala biti za odsvojitve poslovnega deleža, ki jo zatrjuje pritožnik, sklenjena pogodba v notarski obliki, vendar naj pritožnik tega ne bi niti zatrjeval, kaj šele predložil dokaze. Višje sodišče je zavrnilo pritožnikovo pritožbo in potrdilo odločitev nižjega sodišča. Pritrdilo je razlogom tega sodišča. Tudi samo je opozorilo na osmi odstavek 442. člena ZFPPIPP, ki

vzpostavlja zakonsko domnevo o možnosti vplivanja družbenika na poslovanje in upravljanje družbe (gre za izpolnjenost predpostavke iz 2. točke sedmega odstavka istega člena), če seveda ta ne dokaže drugače. Višje sodišče je še dodalo, da je bil pritožnik poslovodni organ in da je tudi zato imel možnost vplivanja na poslovanje družbe.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev 22. in 25. člena Ustave. Izpodbija ugotovitev sodišč, da je bil aktivni družbenik izbrisane družbe. Sodišče prve stopnje naj bi odločilo le na podlagi domneve iz 2. točke sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP in se naj pri tem ne bi ukvarjalo s pritožnikovimi navedbami in dokazi v zvezi z izpodbijanjem te domneve. S tem naj bi mu onemogočilo njeno izpodbijanje in pritožnika obravnavalo drugače kot druge, ki imajo to možnost. Enako kršitev naj bi zagrešilo Višje sodišče. Nobeden od izpodbijanih sklepov prvostopenjskega sodišča naj ne bi bil ustrezno utemeljen. Sodišči naj bi 2. točko sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP napačno razlagali. Sodišče prve stopnje naj bi zgolj povzelo upnikove navedbe, pritožnikove navedbe pa naj bi ocenilo kot pavšalne, čeprav naj bi iz podatkov na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) izhajalo, da so družbeniki storili vse, da bi družba postala plačilno sposobna, ukrepi pa naj bi bili pravočasni in primerni. Tudi ugotovitev Višjega sodišča, da so sprejeti ukrepi res pripeljali do sklenitve prisilne poravnave, vendar pa naj s tem odgovornost družbenikov ne bi prenehala, naj bi bila konfuzna. S tem naj bi namreč širilo pomen 2. točke sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP, saj se naj ta določba ne bi nanašala na uspešnost izvedenih ukrepov, pač pa le na pravočasnost ukrepov finančnega prestrukturiranja.

3. Pritožnik še pojasnjuje, da ni bil aktivni družbenik izbrisane družbe, ker naj bi iz družbe izstopil že leta 2005 in vsa upravičenja iz naslova imetništva poslovnega deleža z dogovorom prenesel na druga dva družbenika. Zato naj mu udejstvovanje v družbi ne bi bilo več dovoljeno. Očitek sodišč, da bi moral dogovor skleniti v notarski obliki, naj bi bil neutemeljen, saj naj prava neukega pritožnika ne bi smeli obravnavati kot pravnega strokovnjaka. Pritožnik še meni, da mu prvostopenjsko sodišče ni omogočilo izpodbijati zakonske domneve iz osmega odstavka 442. člena ZFPPIPP, ker ni upoštevalo njegovih predloženih dokazov. S tem pa naj bi ga sodišči neenako obravnavali v primerjavi z drugimi, ki so to možnost izpodbijanja imeli. Ker naj sodišče ne bi izvedlo predlaganega zaslišanja njega in drugega družbenika v zvezi z izpodbijanjem navedene domneve o aktivnem družbeniku, naj bi mu bili tudi s tem kršeni pravici iz 22. in 25. člena Ustave, saj naj bi s predlaganimi dokazi dokazoval zatrjevani prenos poslovnega deleža. Sicer pa naj zavrnitev predlaganega dokaza ne bi bila obrazložena.

B.

4. V obravnavanem primeru je šlo za izbris družbe in osebno odgovornost družbenikov za dolgove izbrisane družbe po določbah ZFPPIPP. Osebno odgovornost družbenikov za dolgove izbrisane družbe so urejali šesti do deseti odstavek 442. člena navedenega

zakona, ki ne veljajo več.¹ Za pritožnika sama zakonska ureditev izbrisa družbe in osebne odgovornosti družbenikov za obveznosti te družbe po ZFPPIPP ni sporna. Njegovi očitki v ustavni pritožbi se nanašajo na presojo sodišč o pritožnikovem položaju aktivnega družbenika v izbrisani družbi. Med drugim meni, da sta sodišči napačno razlagali 2. točko sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP, ki določa enega izmed pogojev, ki mora biti izpolnjen, da se družbenik šteje za aktivnega.²

5. Glede na prvi odstavek 50. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) pritožnik ne more utemeljiti ustavne pritožbe z očitkom o napačni razlagi 2. točke sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP, saj predmet ustavnosodne presoje ni pravilna razlaga zakonskega prava. Kolikor ta očitek lahko razumemo kot očitek o očitno napačni razlagi navedene določbe, pa ta očitek ni utemeljen. Že prvostopenjsko sodišče je razumno pojasnilo, zakaj pravnomočno potrjena prisilna poravnava (če je bila družba pri teh svojih ukrepih) ne izključuje osebne odgovornosti družbenikov za obveznosti iz te poravnave, ker je bila družba pri sprejetih ukrepih za zagotovitev kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti neuspešna. Tudi pritožbeno sodišče je z razumnimi pravnimi razlogi pojasnilo, da odgovornost družbenikov ne preneha zgolj s potrditvijo prisilne poravnave, saj je treba obveznosti iz poravnave izpolniti in v ta namen spet sprejeti še dodatne ukrepe, če je treba z njimi zagotoviti izpolnitev obveznosti iz potrjene prisilne poravnave. Pojasnilo je še, da pritožnik ni zatrjeval, da so bili sprejeti ustrezni dodatni ukrepi potem, ko so družbeniki ugotovili, da družba obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi ne more izpolnjevati, prav tako pa naj ne bi predlagali začetka stečajnega postopka. Pojasnilo je tudi, da iz 2. točke sedmega odstavka 442. člena ZFPPIPP izhaja, da se morajo sprejeti ukrepi, s katerimi se zagotovi kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost družbe, kar pomeni, da morajo ti ukrepi pripeljati do uspeha (tj. do plačilne sposobnosti), saj je sicer treba predlagati začetek stečajnega postopka. Pritožnik meni, da to iz sporne določbe ZFPPIPP ne izhaja. Po njegovem mnenju naj bi bilo pomembno le to, da so bili ukrepi

¹ Kot je pojasnilo že sodišče prve stopnje, so navedene določbe prenehale veljati z uveljavitvijo Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družbe (Uradni list RS, št. 87/11 – ZPUOOD), ki je bil uveljavljen šele po izbrisu družbe iz sodnega registra, v kateri je pritožnik imel poslovni delež.

² Sedmi odstavek 442. člena ZFPPIPP je določal, da "je aktivni družbenik po šestem odstavku tega člena oseba:

1. ki je imela ob prenehanju izbrisane pravne osebe položaj njenega družbenika in
2. ki je imela v izbrisani pravni osebi pred njenim prenehanjem možnost vplivati na njeno upravljanje in poslovanje tako, da bi lahko dosegla, da izbrisana pravna oseba pravočasno izvede ustrezne ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne za zagotovitev kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti, ali da v rokih, določenih z zakonom, predlaga začetek stečajnega postopka, na podlagi:
 - uresničevanja upravljaljskih pravic iz njenega deleža v pravni osebe ali drugih pravic v razmerju do pravne osebe v skladu z zakonom ali pravili izbrisane pravne osebe ali
 - kateregakoli drugega pravnega ali dejanskega razmerja z izbrisano pravno osebo ali članom njenega posloводства ali organa nadzora."

pravočasno predlagani. Glede na navedeno se tako izkaže, da njegove navedbe pomenijo le njegovo nestrinjanje z obrazložitvijo sodišč oziroma z njuno razlago zakonskega prava, s čimer očitkov o kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin ni mogoče utemeljiti.

6. Pritožnik zatrjuje, da sodišči nista obrazložili zavrnitve predlaganega zaslišanja za dokazovanje prenosa njegovega poslovnega deleža, s čimer sta mu bili kršeni pravici iz 22. in 25. člena Ustave. Očitek o neobrazloženosti je očitek o kršitvi pravice iz 22. člena Ustave. Vendar pa ta očitek ne drži. Sodišče prve stopnje je zavrnitev navedenega predloga obrazložilo izčrpno in z razumnimi pravnimi razlogi (glej prvi do tretji odstavek na strani 6 izpodbijanega sklepa), tem njegovim razlogom pa je pritrdilo tudi pritožbeno sodišče, ki jih je še dodatno utemeljevalo (glej 11. do 13. točko obrazložitve izpodbijanega sklepa). Sodišči sta tako pojasnili, da je za odsvojitve poslovnega deleža potreben notarski zapis pogodbe o tej odsvojitvi, sklicujoč se pri tem na tretji odstavek 481. člena ZGD-1.³ Pojasnili sta še, da gre pri tem za najstrožjo stopnjo obličnosti, določeno zaradi varstva pogodbenih strank in javnega interesa, in da pritožnik obstoja take pogodbe ni niti zatrjeval, še manj pa to listino predložil.

7. Glede na navedeno pa ni utemeljen niti pritožnikov očitek o neenakem obravnavanju v primerjavi z drugimi družbeniki izbranih družb, ker naj bi mu sodišči onemogočili izpodbijati domnevo o aktivnem družbeniku s tem, ko nista dopustili njegovega zaslišanja in zaslišanja priče za dokazovanje prenosa njegovega poslovnega deleža na druga dva družbenika. Za oceno tega očitka je upoštevna pravica do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave. Po ustaljeni ustavnosodni presoji sodišče ni dolžno izvesti vseh dokazov, ki jih predlaga stranka, predvsem pa ni dolžno izvesti dokazov, ki za odločitev niso bistveni. Vendar pa mora pri tem razumno obrazložiti, zakaj je posamezen dokaz zavrnilo.⁴ V obravnavani zadevi je bil pritožnikov predlog za zaslišanje zavrnjen, ker sta sodišči menili, da ni primeren dokaz glede na strogo predpisano obličnost pogodbe o prenosu poslovnega deleža. Kot je pojasnjeno v prejšnji točki obrazložitve, sta sodišči to tudi razumno in izčrpno obrazložili. Pritožnik tej obrazložitvi sodišč v ničemer ne nasprotuje, pač pa v ustavni pritožbi ponavlja trditve iz pritožbe zoper odločitev sodišča prve stopnje o sklenitvi "dogovora" o prenosu poslovnega deleža na ostala dva družbenika leta 2005 in nemožnosti dokazovanja tega dogovora zaradi zavrnitve dokaznega predloga za zaslišanje. S tem izraža zgolj svoje nestrinjanje s presojo sodišč, s čimer navedenih očitkov ne more utemeljiti.

8. Pritožnik izpodbijanima sklepoma tudi očita, da nista ustrezno utemeljena. Kolikor pritožnik s tem zatrjuje napačno argumentacijo sklepov, bi morda lahko šteli, da pritožnik odločitvama očita arbitrarnost. Vendar pa je ta očitek presplošen in ga zato ni mogoče preizkusiti.

³ Ta določba določa, da je za odsvojitve deleža potrebna pogodba, ki je izdelana v obliki notarskega zapisa.

⁴ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. Up-219/15 z dne 19. 5. 2016 (Uradni list RS, št. 40/16), 8. točka obrazložitve.

9. Ker glede na navedeno niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena, senat Ustavnega sodišča ustavne pritožbe ni sprejel v obravnavo.

C.

10. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena ZUstS v sestavi: predsednik senata dr. Marijan Pavčnik ter člana dr. Dunja Jadek Pensa in dr. Rajko Knez. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Marijan Pavčnik
Predsednik senata